

Ústav súdneho lekárstva

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Lekárska fakulta

OSNOVA PREDMETU

Názov predmetu:	Etické aspekty tanatológie a humánnej tafonómie		
Smer štúdia:	Certifikovaný interdisciplinárny kurz IB1	Závaznosť predmetu:	výberový
		Rozsah výučby:	1/1

CIEĽ VÝUČBY

Predmet je zameraný na osvojenie si poznatkov o etickej dimenzii súvisiacej so smrťou jedinca, ktorá sa týka situácií ako sú prehliadka mŕtveho, nariadovanie a výkon pitvy, exhumácia ľudského tela, práca v miestach hromadných katastrof a identifikácia jedinca. V súvislosti so stanovením mozgovej smrti sú v náplni predmetu zahrnuté etické princípy v transplantológii, ako aj konkrétne eticko-právne dilemy darovania orgánov od mŕtveho darcu.

Výučba: prednášky, cvičenia

Spôsob hodnotenia: získanie kreditov

SYLABY

Etika v štruktúre vedy. Aplikované etiky. Bioetika a základné princípy lekárskej etiky. Najdôležitejšie oblasti lekárskej etiky. Smrť jedinca a jej definícia. Parciálna a mozgová smrť. Zápisnica o ireverzibilite mozgovej smrti. Tanatológia a posmrtné zmeny. Konštatovanie smrti. Supravitálne reakcie. Smrť z pohľadu práva. Postavenie mŕtveho tela a jeho častí z etického a právneho hľadiska. Etické dilemy v prístupe k smrti. Prehliadka mŕtveho a jej význam z medicínskeho, právneho a etického pohľadu. Definícia prehliadajúceho lekára a jeho úlohy. Postup pri prehliadke mŕtveho. Komunikácia prehliadajúceho lekára s fyzickými a právnickými osobami (pozostalými, ošetrojúcim lekárom, príslušníkom PZ, pohrebnou službou, médiami). Právny a etický význam sprievodnej dokumentácie prehliadky zomrelého. Etické dilemy pri prehliadke mŕtveho. Pitva, jej definícia a význam. Druhy pitiev. Nariadenie a výkon pitvy z právneho hľadiska. Odmietnutie pitvy. Formulár odmietnutia pitvy. Etika pitvy. Vonkajšia a vnútorná obhliadka mŕtveho tela. Postavenie súdneho lekára a patológa v kontexte pitiev. Práca s archivovanými pitevnými protokolmi. Etické dilemy pitvy. Identifikácia a jej význam. Identifikácia živej osoby a mŕtveho tela. Úkony identifikácie. Identifikácia z právneho hľadiska. DNA analýza a jej význam pre identifikáciu. Súdnolekárska antropológia. Exhumácia, druhy exhumácie, význam exhumácie. Postup pri exhumácii legálne pochovaných mŕtvol. Postup pri exhumácii kriminálne pochovaných mŕtvol. Historicko-etické aspekty exhumácie. Význam tzv. repitiev. Etické dilemy identifikácie a exhumácie. Hromadné katastrofy a ich druhy. Medicínske, právne, sociálne a etické aspekty hromadných katastrof. Úlohy súdneho lekárstva pri hromadných katastrofách. Etické dilemy v situáciách hromadných katastrof. Eutanázia a jej definícia. Pasívna a aktívna eutanázia.

Asistovaná samovražda. Právna úprava eutanázie a asistovanej samovraždy vo vybraných štátoch. Etické a právne aspekty eutanázie. Odber orgánov a tkanív od mŕtveho na doplňujúce odborné vyšetrenia. Druhy doplňujúcich laboratórnych vyšetrení v súdnolekárskej praxi. Právny význam a etické aspekty doplňujúcich odborných vyšetrení so zameraním na chemicko-toxikologickú analýzu. Metódy chemicko-toxicologickej analýzy. Uchovávanie vzoriek. Význam chemicko-toxicologickej analýzy z trestnoprávneho hľadiska. Histologické mikroskopické vyšetrenie výkrojkov tkanív a orgánov odobratých pri pitve. Význam histologického vyšetrenia v kontexte pitiev. Spracovanie odobratého biologického materiálu histologickými technikami. Imunohistochemia. Archivovanie parafínových bločkov a histologických preparátov a ich použitie na výskumné účely. Etické dilemy v oblasti chemicko-toxicologickej analýzy s histologického vyšetrenia. Sérohematologické vyšetrenia v súdnom lekárstve. DNA analýza. Etické aspekty odberu a prípravy vzoriek na vyšetrenie DNA. Humánna tafonómia a jej význam. Odborné vyšetrenia tafonomického biologického materiálu – „farma mŕtvych tiel“ Knoxville, USA. Transplantácia a jej definícia. Odber orgánov a tkanív od mŕtveho darcu na transplantáciu. Protokol darcu orgánov. Právne a etické postavenie darcu a príjemcu pri transplantácii. Monológ darcu orgánov. Etické dilemy v oblasti transplantológie. Znalecká činnosť v súdnom lekárstve a jej význam. Znalecký posudok z vykonanej súdnej pitvy (§ 156 Tr. poriadku) a súdnolekárskej pitvy (§ 142 Tr. poriadku). Právna úprava znaleckej činnosti. Etické požiadavky na znalca. Etika znaleckej činnosti. Psychologické, právne a etické aspekty deviácií a deliktov spojených s umieraním, tanatológiou a humánnou tafonómiou: letálny sadizmus, hanobenie mŕtveho tela, kanibalizmus, nekrofilia.